

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม รัฐอมฤต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๗

วันที่ ๑๒ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { ศาลปกครองกลาง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามคำโต้แย้งและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองกลาง ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) ที่บัญญัติเหตุให้ผู้ใหญ่บ้าน พ้นจากตำแหน่ง เมื่อราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๑ ทั้งหมดเข้าชื่อกันขอให้ผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่ง นั้น เปิดโอกาสให้ผู้ไม่ประสงค์ ต่อประเทศชาติใช้เป็นช่องโหว่ของกฎหมายในการถอดถอนผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต และนำพรรคพวกของตนเข้ามาทำหน้าที่แทน ย่อมจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ อย่างแน่แท้ ก่อให้เกิดความอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีถูกถอดถอนออกจาก ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านทันทีโดยปราศจากการรับฟังเหตุผลใด ๆ รวมถึงไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้ทราบ ข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้งหรือชี้แจงพยานหลักฐานในกรณีดังกล่าวแต่อย่างใด อีกทั้งเป็นการเพิ่มภาระ หรือจำกัดสิทธิของผู้ฟ้องคดีเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งและคำโต้แย้งเพิ่มเติมดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลปกครองกลางเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งศาลปกครองกลางจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีความวินิจฉัย

ของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีมติให้กำหนดประเด็นพิจารณาว่า พระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการจัดการปกครองตามรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญ กับประชาชน โดยรับรองว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน และเพื่อให้การปกครองตอบสนอง ประโยชน์ของประชาชน จึงมีการบัญญัติให้ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย โดยในกรณีทั่วไป จะใช้อำนาจผ่านระบบผู้แทนที่ประชาชนมอบอำนาจจากกระบวนการเลือกตั้ง และในบางกรณีประชาชน เป็นผู้ใช้อำนาจโดยตรง เช่นในกรณีกฎหมายให้อำนาจประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อกันเพื่อถอดถอน บุคคลออกจากตำแหน่ง เนื่องจากประชาชนได้ใช้สิทธิของตนผ่านกระบวนการเลือกตั้งเพื่อมอบอำนาจ ของตนให้แก่บุคคลใดเข้าไปทำหน้าที่บริหารกิจการสาธารณะ หากบุคคลนั้นใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด กฎหมาย หรือมิได้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนผู้มอบอำนาจ หรือมีพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมต่อการดำรงตำแหน่งหน้าที่แล้ว ประชาชนสามารถเรียกคืนอำนาจจากบุคคลที่ตนได้มอบให้ ไปนั้นได้ และทำให้บุคคลที่ถูกประชาชนเข้าชื่อถอดถอนต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนที่จะครบวาระตามปกติ^๑

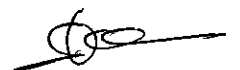
การถอดถอนที่ใช้หรือเคยใช้ในระบบกฎหมายไทย มี ๒ ลักษณะ คือ (๑) การถอดถอนแบบ Recall และ (๒) การถอดถอนแบบ Impeachment หากพิจารณาความหมายของการถอดถอนแบบ Recall ซึ่งเป็นการถอดถอนผู้ได้รับการเลือกตั้ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตาม จำนวนที่กำหนดสามารถออกเสียงถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระได้ เมื่อผู้ที่เข้าชื่อกันเห็น ว่าบุคคลดังกล่าวมีการกระทำที่ไม่เหมาะสมหรือกระทำผิดตามที่กฎหมายกำหนดไว้^๒ โดยการถอดถอนแบบ Recall จะมีความหมายสอดคล้องกับกระบวนการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับท้องถิ่นของไทย กล่าวคือประชาชนสามารถเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น และใช้สิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนได้ด้วย^๓ นอกจากนี้ การถอดถอนแบบ Recall

^๑ เชษฐา ทองยิ่ง. (๒๕๕๘). การถอดถอน. สืบค้นจาก <https://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การถอดถอน>

^๒ ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๒. พจนานุกรมศัพท์รัฐศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, หน้า ๒๑๘.

อ้างถึงใน เชษฐา ทองยิ่ง. (๒๕๕๘). การถอดถอน.

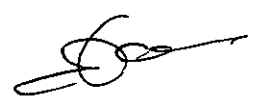
^๓ อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๑

ถือเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการใช้อำนาจของผู้แทนประชาชนในรูปแบบของประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) โดยมีองค์ประกอบสำคัญคือการริเริ่มกระบวนการโดยประชาชน และการตัดสินใจขั้นสุดท้ายโดยประชาชนผ่านวิธีการลงคะแนนเลือกตั้งเพื่อถอดถอน (Recall Vote) ทำให้ไม่อาจตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของผู้ลงคะแนนถอดถอนได้ คงทำได้แต่เพียงตรวจสอบว่ากระบวนการถอดถอนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ส่วนการถอดถอนแบบ Impeachment เป็นวิธีการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดที่ต้องมีการตั้งข้อกล่าวหาและการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังที่เคยมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยการถอดถอนแบบนี้ต้องมีการเข้าชื่อร่วมกันของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือประชาชนตามจำนวนที่กำหนด เพื่อส่งข้อกล่าวหาให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ไต่สวน และถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีความผิดก็ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องที่ได้ไต่สวนแล้วนั้นไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาลงมติถอดถอน

ในส่วนพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการพ้นจากตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน โดยมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติเหตุที่ผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่งไว้หลายกรณี แยกได้เป็น ๓ ประเภท คือ ประเภทแรก การพ้นจากตำแหน่งขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เมื่อมีข้อเท็จจริงดังกล่าวปรากฏขึ้นเมื่อใด ย่อมเป็นผลให้ผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่งทันที ได้แก่ กรณีมีอายุครบหกสิบปี^๔ กรณีขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒^๕ กรณีได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก^๖ และกรณีหมู่บ้านที่ปกครองถูกยุบ^๗ ประเภทที่สอง การพ้นจากตำแหน่งขึ้นอยู่กับพฤติกรรมหรือการกระทำที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมของผู้ใหญ่บ้าน โดยนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ กรณีการบกพร่องในหน้าที่หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง^๘ กรณีไปเสียจากหมู่บ้านที่ตนปกครองติดต่อกันเกินสามเดือนโดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่ได้รับอนุญาต^๙ กรณีขาดการประชุมประจำเดือนสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันควร^{๑๐} กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง^{๑๑} และกรณีไม่ผ่านการประเมินผล

^๔ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๑)
^๕ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๒)
^๖ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๔)
^๗ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๕)
^๘ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๗)
^๙ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๘)
^{๑๐} พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๙)
^{๑๑} พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๑๐)

การปฏิบัติหน้าที่^{๑๒} และประเภทที่สาม การพ้นจากตำแหน่งขึ้นอยู่กับความไว้วางใจของราษฎร ได้แก่ กรณีราษฎรในหมู่บ้านที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของราษฎรในหมู่บ้านทั้งหมดที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ เข้าชื่อกันขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง^{๑๓}

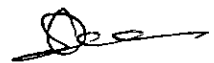
เจตนารมณ์ของบทบัญญัติพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) ที่กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุดังกล่าวก็เนื่องมาจากผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้านคือบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจจากราษฎรในหมู่บ้านให้ทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองหมู่บ้าน เมื่อใดก็ตามที่ราษฎรหมดความไว้วางใจในตัวผู้ใหญ่บ้าน การปกครองหมู่บ้านตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านย่อมดำเนินการต่อไปไม่ได้ หรือดำเนินการต่อไปโดยไม่มีประสิทธิภาพประชาชนในหมู่บ้านซึ่งเคยมอบความเชื่อถือและความไว้วางใจนั้นย่อมสามารถเรียกร้องอำนาจที่ได้มอบไปกลับคืนมาโดยการถอดถอนผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่งได้ อันเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ราษฎรในหมู่บ้านมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนรวม เป็นการตัดสินใจของราษฎรในหมู่บ้านในสิ่งที่มีผลกระทบหรือเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านของตน ซึ่งหากผู้ใหญ่บ้านละเมิดความไว้วางใจหรือไร้ความสามารถก็เป็นเหตุให้ถูกถอดถอนได้ ทั้งนี้ เพื่อถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้ใหญ่บ้าน อันเป็นหลักการสำคัญของประชาธิปไตยทางตรงที่ถือว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนคือหัวใจของการปกครอง

สำหรับเงื่อนไขของการเข้าชื่อถอดถอนผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบการเข้าชื่อไว้เพียงว่าการเข้าชื่อดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขที่บทบัญญัติมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) กำหนดหรือไม่เท่านั้น ไม่จำเป็นต้องตรวจสอบในเรื่องอื่น เจตนารมณ์ของบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการรับรองสิทธิของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน ว่าเมื่อราษฎรในหมู่บ้านเป็นผู้เลือกผู้ใหญ่บ้านเข้ามาแล้วย่อมมีสิทธิในการเข้าชื่อถอดถอนผู้ใหญ่บ้านให้พ้นจากตำแหน่งได้ตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ถือเป็นกรณีที่ราษฎรสามารถเรียกคืนอำนาจจากผู้ใหญ่บ้านด้วยการเข้าชื่อกันเพื่อให้พ้นจากตำแหน่ง อันเป็นไปตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามหลักที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจที่จะแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้แทนของตน

อย่างไรก็ดี ก่อนที่นายอำเภอจะมีคำสั่งให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่งนั้น มีกระบวนการตรวจสอบว่าการเข้าชื่อของราษฎรเป็นไปตามองค์ประกอบของมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) หรือไม่ โดยจะต้อง

^{๑๒} พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๑๑)

^{๑๓} พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ (๖)

มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าราษฎรที่เข้าซื้อยื่นถอดถอนผู้ใหญ่บ้านนั้นได้ลงลายมือชื่อด้วยตนเองหรือไม่ และการลงชื่อนั้นมีเจตนาเพื่อต้องการให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่งหรือไม่ หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าการเข้าซื้อดังกล่าวเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด นายอำเภอต้องมีคำสั่งให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่ง โดยแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ซึ่งกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการเข้าซื้อตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าซื้อขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่งรองรับไว้ด้วย กรณีตรวจพบว่ามี การเข้าซื้อโดยไม่สุจริต เช่น การปลอมลายมือชื่อ การเข้าซื้อโดยมีผลประโยชน์ตอบแทน มีการบังคับข่มขู่ หรือลงลายมือชื่อเพราะเข้าใจผิด ก็ให้เพิกถอนการเข้าซื้อของบุคคลนั้นเป็นราย ๆ ไป และดำเนินคดีตามกฎหมายกับผู้กระทำความผิดกรณีการเข้าซื้อโดยไม่สุจริต หลังจากนั้นเมื่ออำเภอได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว และผลของการตรวจสอบปรากฏว่ากระบวนการถอดถอนเป็นไปโดยชอบ นายอำเภอต้องมีคำสั่งให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่ง โดยก่อนที่จะมีคำสั่งให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่ง จะให้ผู้ใหญ่บ้านที่ถูกเข้าซื้อได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน เพื่อให้การพิจารณาออกคำสั่งของนายอำเภอเป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์ นอกจากนี้ หากผู้ใหญ่บ้านที่ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมมีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อวินิจฉัยว่าการเข้าซื้อถอดถอนดังกล่าวเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ อันเป็นการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของฝ่ายปกครองโดยองค์การตุลาการที่มีเขตอำนาจตามหลักนิติธรรมที่คู่ความมีสิทธิต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่

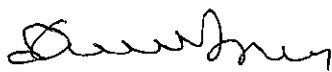
สำหรับการกำหนดเหตุในการพ้นจากตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) นั้น เมื่อผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้านและเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีที่มาจากการเลือกของราษฎรซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้น ประกอบกับผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ และยังมีหน้าที่และอำนาจในการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน ตลอดจนสร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ดังนั้น ผู้ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านนอกจากต้องเป็นผู้มีลักษณะเหมาะสม มีความประพฤติและคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยังต้องเป็นบุคคลที่ราษฎรในหมู่บ้านเสียงข้างมากให้การยอมรับนับถือและไว้วางใจตลอดช่วงเวลาที่เข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าวด้วย เมื่อใดก็ตามที่ราษฎรในหมู่บ้านนั้นมาเข้าซื้อกันตามเกณฑ์จำนวนที่กฎหมายกำหนดเพื่อขอให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่งย่อมเป็นการแสดงถึงเจตนาของราษฎรที่เห็นว่า บุคคลดังกล่าวไม่เหมาะสมและไม่ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านต่อไป ด้วยเหตุนี้ การกำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) จึงเป็นการกำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งเพื่อให้

สอดคล้องกับที่มาในการที่บุคคลจะเข้าสู่ตำแหน่งตามกฎหมายซึ่งถือหลักประชาธิปไตยโดยให้ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจโดยตรง

ดังนั้น พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) จึงถือเป็นมาตรการที่มีความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อให้สิทธิแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการเลือกผู้ปกครองในชุมชนของตนที่เหมาะสมตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งเป็นการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่การปกครองหมู่บ้าน เนื่องจากกฎหมายบัญญัติให้ผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกจากราษฎรในหมู่บ้าน หากไม่เข้ากรณีที่ต้องพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่น ก็สามารถดำรงตำแหน่งจนอายุครบหกสิบปี การตรวจสอบบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งโดยอาศัยความไว้วางใจของราษฎรในหมู่บ้านจึงเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสมอันจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าชื่อถอดถอนผู้ใหญ่บ้านดังกล่าวจึงมุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่อยู่ภายใต้หลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มิได้เป็นบทบัญญัติที่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น หากบุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติดังกล่าวถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ยังคงได้รับการคุ้มครองสิทธิทางศาล ตลอดจนการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุแต่อย่างใด ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๖) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

(นายอตุม รัฐอมฤต)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ